

"Bu kâinatın Hâlık-ı Zülcelal'i Kayyum'dur. Yani bizâtihi kaimdir..." Allah'ın "Mukim", "Kaim" ve "Kayyum" olmasını izah eder misiniz?

Kayyum başlangıç, nihayet ve yeniden oluş gibi hallerden münezze ve ezelden ebede kaim, dâim ve var olan **Allah** demektir. Bütün eşyanın ancak kendisi ile kaim olduğu Cenab-ı Hak anlamına da geliyor.

Kayyumiyet ise, her şeyin Allah'ın kudreti ile ayakta durması anlamına geliyor. Yani atomdan ta galaksilere kadar her şey varlığında ve hareketlerinde, Allah'ın kudreti ile varlar ve onun kuvveti ile hareket ediyorlar. Allah kudretini bir an bu kainattan ve varlıklardan elini çekse, her şey yerle bir olup helak olur. İşte kudretin kainat ile olan bu münasebetine, bu ilişkisine **kayyumiyet** deniyor.

"Eli ile tepsiyi havada tutan bir adam, bir müddet sonra elini tepside çekse, tepsi havada kalır!.." demek ne kadar deli saçması bir fikir ise, "Allah mahlukatı yaratıktan sonra kendi haline bıraktı." fikri de o denli deli saçması bir fikirdir.

Kaim, varlığı başka bir varlığa dayanmadan devam eden varlık anlamına geliyor. Allah'ın varlığı ezeli ve ebedi olarak kendindedir, var olmak ve varlığını devam ettirmek için ise, hiçbir varlığa muhtaç değildir.

Mukim, Cenab-ı Hakk'ın isimlerinden olup; her şeyi ayakta tutan, sürdüren ve kayyümlük (kendi zatıyla var olmak) sırrı ile bir an bile hiçbir şeyden ilgisiz olmayan anlamındadır. Yani **Mukim** ismi kainattaki tasarruf-u İlahinin sürekliliğini ifade eden bir isim oluyor...